

Anti-Pestprotocol “De Hoeksteen”

Pesten

Pesten op school is een ingewikkeld probleem. Dat betekent, dat scholen het serieus moeten aanpakken. Een eerste vereiste daartoe is dat alle betrokkenen, leerkrachten - ouders - en leerlingen, pesten als een bedreiging zien en derhalve bereid zijn het te voorkomen of te bestrijden.

Om een goede omgang met elkaar te creëren en te werken aan een goed groepsklimaat werken we op De Hoeksteen met de methode **Kwink**. Deze methode is gericht op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. We werken daardoor aan een groepsbrede, preventieve aanpak tegen pesten.

Desalniettemin kan het voorkomen dat pesten voorkomt op De Hoeksteen.

Wij willen bij de aanpak van pesten op school uitgaan van de zogenaamde vijfsporenaanpak. Deze bestaat uit:

- *hulp aan het gepeste kind*
- *hulp aan de pester*
- *hulp aan de zwijgende middengroep*
- *hulp aan de leerkracht*
- *hulp aan de ouders*

Vooraf ingevulde voorwaarden:

1. Door mondelinge en schriftelijke informatie worden betrokkenen op de hoogte gebracht van het probleem pesten: wat is pesten, (niet plagen), wat zijn mogelijke gevolgen daarvan, hoe vaak komt het voor e.d. Op school is daarvoor informatie aanwezig, of wordt de informatie aangeschaft/uitgebreid.
2. Zowel de school als geheel als iedere leerkracht afzonderlijk probeert pesten te voorkomen. Deze preventie aanpak bestaat o.a. uit:

op schoolniveau: - streven naar een goed pedagogisch klimaat
- leerlingen veiligheid en geborgenheid bieden
- ouderavond

Op leerkrachtniveau: - leerlingen duidelijk maken dat signalen van pesten (niet plagen) doorgegeven moeten worden aan de leerkracht. Uitleggen dat dit geen klikken is.
- leerkrachten noemen leerlingen niet met een bijnaam, die als kwetsend ervaren kan worden.
- leerkrachten maken geen opmerkingen over kleding en/of uiterlijk, die als kwetsend ervaren kunnen worden.
- leerkracht stelt met de leerlingen gedragsregels op en ziet toe op de naleving daarvan.
- leerkracht surveilleert buiten

Ter voorkoming van pesten geldt ook voor leerlingen onderling, datgene wat hiervoor bij het tweede en derde aandachtsstreepje is opgemerkt.

Verder wordt van iedere leerkracht verwacht, dat hij/zij werkt aan positieve groepsvorming. De Gouden Regels die gelden binnen de school zijn:

Wij respecteren elkaar

Wij zorgen dat iedereen het fijn heeft op school.

Wij zijn eerlijk.

Stoeien mag , maar STOP...Hou OP!

Ga met een ander om zoals jij wilt dat een ander met jou omgaat!!!!

3. Leerkrachten kunnen pesten signaleren

Hij/zij kan daarbij gebruik maken van:

- "Pesten op school" van B. v.d. Meer.
- GGD-informatiemateriaal.
- Informatie van ouders, collega's en medeleerlingen van de gepeste.

4. de leerkracht neemt duidelijk stelling

- Indien de leerkracht onomstotelijk pesten heeft gesignaleerd, geeft hij duidelijk en ondubbelzinnig aan dat hij dergelijk gedrag verafschuwt en afkeurt.
- Hij probeert zicht te krijgen op de oorzaak, de omvang van het pestgedrag, en de mogelijke gevolgen voor het slachtoffer.
- Hij probeert het invoelend vermogen van de pester en de zwijgende middengroep te vergroten. (als jij nu eens gepest werd....)

5. Wanneer het pesten ondanks alle inspanningen doorgaat of opnieuw de kop opsteekt, gaat de school respectievelijk de leerkracht over tot een directe curatieve aanpak.

Hierin staat de leerkracht niet alleen; hij kan onze zorgbreedteprocedure volgen, waarbij hij/zij een beroep kan doen op de IB'er, of een leerlingbespreking in het team. Het team is in zijn geheel verantwoordelijk voor het welzijn van alle leerlingen!

De directe, curatieve aanpak bestaat uit twee methoden:

a. *De niet-confronterende methode.*

Deze methode wordt toegepast als de leerkracht vermoedt dat er sprake is van onderhuids pesten. (niet zelf waargenomen)

- hij/zij schakelt collega's in om vermoedens mogelijk te versterken.
- Ondertussen kan de leerkracht een algemeen probleem aan de orde stellen om zo bij het probleem in de klas te komen. (ook om een eerste "signaal" af te geven). Mogelijke onderwerpen : oorlog - vrede - gevoel van overwinnaars en overwonnenen; mensenrechten. Rechten van het kind, machtsmisbruik in het algemeen, kindermishandeling door volwassenen, e.d.
- Praten over buitensluiten in het algemeen en buitensluiten in de klas.
- Pester(s) en/of enkele niet-pesters inschakelen om op te letten of NN misschien gepest wordt. Na enkele dagen verslag uit laten brengen.
- Wachten op een moment dat de leerling of een collega het daadwerkelijk ziet en dan duidelijk stelling nemen.

b. *De confronterende methode*

Deze methode past de leerkracht toe als een leerling voor zijn ogen lichamelijk of geestelijk wordt mishandeld.

- de leerkracht neemt eerst duidelijk stelling
- voert een gesprek met de klas over pesten in het algemeen
- spreekt met de leerlingen nadere regels af
- behandelt het probleem, toont een videoband, of voert een gesprek over de gevoelens van een gepest kind of de ouders van dit kind.

Daarnaast: hulp aan de pester

- De leerkracht kan gebruik maken van hulp door de IB'er, e.a.
- Een *straffend* gesprek; kort. Leerling heeft zich niet aan klassenregels gehouden en verdient dus straf. Opdracht zou kunnen zijn het boekje "Tirannen" geheel of gedeeltelijk te lezen en daarna met de leerkracht de inhoud bespreken.
- De leerkracht voert *probleem-oplossende* gesprekken. Hierin probeert hij de oorzaak van het pestgedrag bloot te leggen.

Mogelijke oorzaken: -vroeger zelf gepest

- gebrek aan aandacht door de ouders
- niet gecorrigeerd worden bij agressief gedrag
- vaak zelf lichamelijk gestraft
- reactie op smaak- geur- of kleurstoffen
- slecht voorbeeld van ouders, leerkrachten of andere volwassenen
- gedrag als gevolg van tv-geweld
- verloren bij sport of spel, enz.

Als de oorzaak enigszins duidelijk is, probeert de leerkracht de *gevoeligheid* van de pester voor wat hij het gepeste kind heeft aangedaan te vergroten. Bv. brieven van gepeste kinderen of van ouders van gepeste kinderen laten lezen, samen video's met gesprekken van kinderen en/of hun ouders bekijken.

- De leerkracht maakt *afspraken* met de pester over *gedragsverandering*. Aan het einde van de week komt de naleving ter sprake.
- Als het bovenstaande niet helpt wordt een *gesprek met de ouders* aangegaan. De leerkracht vraagt hun medewerking om aan het pestprobleem een einde te kunnen maken. Dit gesprek met de ouders wordt pas nu gehouden omdat de meeste kinderen hun gedrag snel aanpassen als het pesten in een vroeg stadium wordt aangepakt. Soms is dit zelfs nodig om de pester te beschermen tegen mogelijk al te rigoreus (lichamelijk) straffen door de ouders.
- Als het pestgedrag blijft voortduren wordt hulp van buitenaf ingeschakeld voor sociale vaardigheidstraining. Dit kan door de OBD of Riagg (Bureau Jeugdhulpverlening). Ouders dienen hiervoor toestemming te geven.
- Weigeren de ouders en blijft de pester volharden in zijn gedrag, dan wordt overgegaan tot schorsing, eventueel gevolgd door verwijdering van school, conform de hiervoor geldende wettelijke voorschriften. De school heeft de inspanningsverplichting om voor de te verwijderen leerling een andere basisschool te vinden. De school doet dit in overleg met de PCL van het samenwerkingsverband Wintergroen.

Hulp aan het gepeste kind

Kinderen die voortdurend worden gepest, reageren meestal door passief gedrag of ze gaan uitdagen.

Beide vormen van gedrag zijn 'aangeleerd' als reactie op het gepest worden. En 'aangeleerd gedrag' kan weer 'afgeleerd' worden. Vaak verdwijnt bepaald afwijkend gedrag als het pesten is gestopt. Toch kunnen vormen van afwijkend gedrag ook langdurig aanwezig blijven. Vormen van afwijkend gedrag kunnen zelfs aanleiding zijn tot pesten.

- De leerkracht kan gebruik maken van de IB'er, e.a.
- De leerkracht probeert de leerling begrip en respect bij te brengen voor ieders eigenheid. Ik ben ik en jij bent jij en dat mag gerust!!!
- De leerkracht probeert zo mogelijk de aanleiding tot pestgedrag bespreekbaar te maken. Denk bv. aan het bekende Nike-image of het Zeeman-image. Zie ook bij preventie: niet beoordelen op uiterlijke kenmerken.
- Bij ernstige gevolgen van pesten probeert de leerkracht samen met de ouders het gepeste kind zijn/haar gevoel voor eigenwaarde terug te laten vinden. Zo nodig wordt hierbij hulp van professionele instellingen ingeschakeld, zoals de OBD, Riagg (via huisarts) e.a.

6. Contactpersoon - Vertrouwenspersoon - Klachtencommissie

- Indien de ouders van het gepeste kind vinden dat de leerkracht, resp. de school onvoldoende of onjuist gehandeld heeft, of indien naar de mening van de ouders niet het gewenste resultaat is bereikt, kunnen zij via de contactpersoon een klacht indienen bij de externe vertrouwenspersoon.
- Deze gaat na of door de leerkracht/school al het mogelijke is gedaan wat redelijkerwijs van een leerkracht/school mag worden verwacht.
- Hij/zij bemiddelt eventueel tussen ouders en school

- Wordt door de betrokken partijen geen bevredigende oplossing bereikt, dan legt de vertrouwenspersoon de klacht neer bij de klachtencommissie.
- De klachtencommissie behandelt de klacht en adviseert het bevoegd gezag.

Racisme/discriminatie

Wij leven in een multi-culturele samenleving. Dit houdt in dat verschillende groepen uit onze samenleving hun eigen volkscultuur hebben. Iedere groep heeft zijn eigen aard: huidkleur, levensovertuiging, volksgewoonten zoals kleding en voedsel, enz.

Daarnaast spreken deze groepen naast hun eigen taal vaak gebrekkig Nederlands. Behalve de reeds gevestigde groepen kent ons land ook veel vluchtelingen en asielzoekers.

Ook onze schoolbevolking is multicultureel. Dat vraagt van alle bij de school betrokkenen extra inzet en aandacht voor een goed pedagogisch klimaat voor alle leerlingen.

Daarom wordt van alle leerkrachten het volgende verwacht:

- De leerkracht behandelt alle leerlingen en hun ouders gelijkwaardig.
- Hij bezigt geen racistische en/of discriminerende taal.
- Hij draagt er zorg voor dat er in zijn lokaal geen racistische of discriminerende teksten en/of afbeeldingen voorkomen op posters, in schoolkrant, te gebruiken boeken, e.d.

- De leerkracht ziet er op toe, dat leerlingen en ouders ten opzichte van medeleerlingen en hun ouders geen racistische of discriminerende houding aannemen in taal en gedrag. (binnen de school)
- Leerlingen die tijdens het buiten spelen betraapt worden op racistische/discriminerende taal en/of gedragingen worden daarop aangesproken.
- De behandeling van gesignaleerde racistische/discriminerende taal en/of gedragingen gebeurt overeenkomstig de procedure, zoals die is beschreven bij pesten: zowel preventief als curatief als volgens de klachtenregeling.
- De leerkracht neemt duidelijk afstand van racistisch en/of discriminerend gedrag van collega's, ouders en andere volwassenen binnen de school. Hij maakt dit ook kenbaar.